

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 613/2016-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. septembra 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného spol. JUDr. Patrik HOLINGA s. r. o., Hlavná 25, Košice, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Patrik Holinga, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Prešove ČVS: KRP-70/2-VYS-PO-2015 z 27. januára 2016 a jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 149 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Okresnej prokuratúry Prešov č. k. 1 Pv 682/15/7707-7 z 11. apríla 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. júna 2016 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného spol. JUDr. Patrik HOLINGA s. r. o., Hlavná 25, Košice, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Patrik Holinga, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Prešove

(ďalej len „krajské riaditeľstvo Policajného zboru“) ČVS: KRP-70/2-VYS-PO-2015 z 27. januára 2016 a jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 149 ústavy uznesením Okresnej prokuratúry Prešov (ďalej len „okresná prokuratúra“) č. k. 1 Pv 682/15/7707-7 z 11. apríla 2016.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ podal orgánom činným v trestnom konaní 24. apríla 2015 trestné oznámenie o podozrení zo spáchania trestného činu sprenevery podľa § 213 ods. 1 a 4 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“), ktorého sa mal podľa sťažovateľa dopustiť konateľ spoločnosti [REDAKOVANÉ] (ďalej len „dotknutá spoločnosť“), ktorá na základe predchádzajúcej zmluvy o postúpení pohľadávok získala postavenie prednostného záložného veriteľa, avšak po vykonaní opakovanej dražby na majetok dlžníka si neoprávnene ponechala výťažok z dražby v plnej výške, hoci mala (podľa názoru sťažovateľa) nárok iba na časť tohto výťažku, pričom tak zostávajúcu časť výťažku nepostúpila ostatným záložným veriteľom na uspokojenie ich pohľadávok.

Trestné stíhanie vo veci trestného oznámenia sťažovateľa bolo uznesením vyšetrovateľa krajského riaditeľstva Policajného zboru ČVS: KRP-70/2-VYS-PO-2015 z 27. januára 2016 zastavené v zmysle § 215 ods. 1 písm. b) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) s odôvodnením, že skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci.

O sťažnosti sťažovateľa podanej proti predmetnému uzneseniu rozhodla okresná prokuratúra uznesením č. k. 1 Pv 682/15/7707-7 z 11. apríla 2016, ktorým ju podľa ustanovenia § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku ako nedôvodnú zamietla.

Východiskom argumentácie sťažnosti sťažovateľa, ktorou odôvodňuje porušenie svojho základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy, je jeho tvrdenie, že si dotknutá spoločnosť v dražbe uplatnila pohľadávku vo výške, ktorá nezodpovedala rozsahu pohľadávky, ktorú nadobudla ako postupca od postupníka na základe zmluvy o postúpení pohľadávky. V nadväznosti na to sťažovateľ orgánom činným v trestnom konaní vytýka, že sa s touto otázkou tvoriacou jadro jeho trestného oznámenia nevysporiadali dostatočne,

a síce, že náležite neprevertili, či pohľadávka uplatnená v dražbe dotknutou spoločnosťou bola „dôvodná a existentná“.

V nadväznosti na to sťažovateľ dôvodí:

«Prokurátor bez náležitého odôvodnenia ďalej v uznesení o zamietnutí sťažnosti konštatoval, že postupník nadobúda aj príslušenstvo a práva s pohľadávkou spojené, vrátane jej zabezpečenia, pričom spoločnosť [REDAKOVANÉ] podľa názoru prokurátora mala právo vyhlásiť okamžitú splatnosť úverov, nakoľko boli nato splnené podmienky uvedené v úverových zmluvách a mala právo v zmysle úverových zmlúv na úhradu všetkých splatných neuhradených splátok z oboch úverov, preto z daného dôvodu nedošlo k naplneniu základných znakov skutkovej podstaty trestného činu sprenevery podľa § 213 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného zákona.

Predmetom postúpenia však boli len pohľadávky z dvoch úverových zmlúv v takej výške, ako to výslovne vyplýva zo zmluvy o postúpení pohľadávok, kde o iných finančných nárokoch spoločnosti [REDAKOVANÉ] nie je žiadna zmienka. Zmluvou o postúpení pohľadávky na [REDAKOVANÉ] prešla pohľadávka zo zmluvy o úvere č. 170/2011 vo výške 297.327,99 € a pohľadávka zo zmluvy o úvere č. 114/2012 vo výške 191.620,94 €, t. j. v celkovej výške 488.948,93 €, čo [REDAKOVANÉ] oznámila aj Okresnému úradu Prešov, katastrálnemu odboru. Pohľadávky, ktoré [REDAKOVANÉ] postúpila na [REDAKOVANÉ], boli vymedzené konkrétnymi sumami a bez uvedenia, že by sa malo jednáť o konkrétnu sumu - istinu s „príslušenstvom“. Na [REDAKOVANÉ] mohla teda prejsť len pohľadávka v sume presne špecifikovanej v zmluve o postúpení pohľadávok.

Prokuratúr ako orgán oprávnený rozhodovať o opravnom prostriedku proti Uzneseniu o zastavení trestného stíhania vyšetrovateľom PZ, v prípade ak sa stotožní, resp. si osvojí právny názor vyšetrovateľa, má nepochybne náležite, dostatočne odôvodniť svoje rozhodnutie a nie len odvolať sa, resp. skopírovať ustanovenia uznesenia vydaného vyšetrovateľom PZ bez ďalšieho. Prokurátor v prípade zamietnutia sťažnosti neuviedol žiaden ďalší právny názor na podporu rozhodnutia vyšetrovateľa. Navyiac rozhodnutie prokurátora, ktorým zamietol sťažnosť poškodeného je v rozpore s predošlým rozhodnutím toho istého prokurátora, ktorým zrušil uznesenie o odmietnutí trestného stíhania z dôvodu jeho nezákonnosti a vrátil vec vyšetrovateľovi PZ na ďalšie konanie a rozhodnutie, pretože skutkový stav sa vôbec nezmenil. Z vykonaných procesných úkonov vyšetrovateľom –

z dopočutia svedkov nevyplynuli žiadne nové skutočnosti, ktoré by odôvodňovali záver, že skutok nie je trestným činom.

Prokurátor okresnej prokuratúry Prešov sa v Uznesení zo dňa 11. 04. 2016 opomenul vysporiadať s argumentmi poškodeného, ktoré sú pre rozhodnutie vo veci rozhodujúce.»

Opierajúc sa o všetky uvedené skutočnosti sťažovateľ ústavnému súdu navrhuje, aby vo veci rozhodol týmto nálezom:

„1. Základné právo poškodeného [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], bytom [REDAKOVANÉ] na spravodlivé konanie v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky Uznesením Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Prešove zo dňa 27. 01. 2014, ČVS: KRP – 70/2-VYS-PO-2015 a v rámci neho právo poškodeného v trestnom konaní porušené bolo.

2. Základné právo poškodeného [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], bytom [REDAKOVANÉ] na spravodlivé konanie v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj čl. 149 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého prokuratúra Slovenskej republiky má chrániť práva a zákonom chránené záujmy fyzických a právnických osôb a štátu Uznesením Okresnej prokuratúry Prešov, sp. zn. 1Pv 682/15/7707-7 zo dňa 11. 04. 2016 a v rámci neho právo na odôvodnenie rozhodnutia a právo poškodeného v trestnom konaní porušené boli.

3. Ústavný súd SR zrušuje Uznesenie Okresnej prokuratúry Prešov zo dňa 11. 04. 2016, sp.zn. 1Pv 682/15/7707-7 a Uznesenie Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Prešove zo dňa 27. 01. 2016, ČVS:KRP-70/2-VYS-PO-2015 a vec vracia na ďalšie konanie.

4. Poškodenému [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], bytom [REDAKOVANÉ] priznáva náhradu trov konania v sume 363,79 € na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Patrika HOLINGA s.r.o., Hlavná 25, 040 01 Košice, č. účtu [REDAKOVANÉ], do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (v tomto prípade sťažnosti) podľa § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

1. K námietke porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy uznesením krajského riaditeľstva Policajného zboru ČVS: KRP-70/2-VYS-PO-2015 z 27. januára 2016

Podľa § 185 ods. 1 Trestného poriadku opravným prostriedkom proti uzneseniu je sťažnosť. Podľa § 185 ods. 2 Trestného poriadku sťažnosťou možno napadnúť každé uznesenie policajta okrem uznesenia o začatí trestného stíhania.

Sťažovateľ v zmysle uvedených ustanovení Trestného poriadku disponoval možnosťou uplatniť ochranu svojich práv vo vzťahu k uzneseniu krajského riaditeľstva Policajného zboru o zastavení trestného stíhania, ktorú aj využil. O sťažnosti rozhodovala

okresná prokuratúra, pričom táto okolnosť vzhľadom na princíp subsidiarity vyplývajúci z čl. 127 ods. 1 ústavy vylučuje právomoc ústavného súdu meritórne konať a rozhodovať o uplatnených námietkach porušenia označeného základného práva podľa ústavy vo vzťahu k predmetnému uzneseniu krajského riaditeľstva Policajného zboru.

Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť v označenej časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

2. K námietke porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 149 ústavy uznesením okresnej prokuratúry č. k. 1 Pv 682/15/7707-7 z 11. apríla 2016

V zmysle judikatúry ústavného súdu za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno považovať takú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mal preskúmať po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 70/00, IV. ÚS 66/02, I. ÚS 56/03).

Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry uviedol, že právo fyzickej osoby na začatie trestného konania voči označenej osobe na základe podaného trestného oznámenia nepatrí medzi základné práva a slobody podľa druhej hlavy ústavy a ani ho nemožno odvodiť z niektorého zo základných práv alebo slobôd (II. ÚS 42/00).

Ústavný súd taktiež vyslovil, že «Súčasťou práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy... nie je ani oprávnenie „každého“, aby na základe jeho návrhu (podnetu) bol orgán prokuratúry povinný podať obžalobu voči označeným osobám. Takéto základné právo „každého“ nie je upravené ani v ústave ani v Trestnom poriadku, prípadne v zákone o prokuratúre» (I. ÚS 64/96, II. ÚS 42/00).

Ani z čl. 6 dohovoru (pokiaľ je jeho aplikovateľnosť založená na „trestnom obvinení“ inej osoby) poškodenému nevyplýva v trestnom konaní právo na začatie

a vedenie trestného stíhania proti niekomu (pozri rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva vec *Helmers v. Švédsko* z 29. 10. 1991, § 29; vec *Perez v. France* z 12. 2. 2004, § 70).

Keďže právo na vznesenie obvinenia a trestné stíhanie inej osoby alebo na podanie obžaloby voči nej na súde prokurátorom nemožno považovať za súčasť základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, k porušeniu tohto práva uznesením okresnej prokuratúry vo veci trestného oznámenia sťažovateľa z 24. apríla 2015 o podozrení zo spáchania trestného činu sprenevery podľa § 213 ods. 1 a ods. 4 písm. a) Trestného poriadku nemohlo dôjsť.

Podľa ústavného súdu by o porušení označených práv bolo možné uvažovať len v prípade, ak by orgány činné v trestnom konaní nevenovali trestnému oznámeniu sťažovateľa pozornosť, ktorú vyžaduje zákon.

Ústavný súd posúdil sťažnosť sťažovateľa opierajúc sa o uvedené východiská.

Z obsahu namietaného uznesenia vyplýva, že sa okresná prokuratúra stotožnila so skutkovými a právnymi závermi napadnutého rozhodnutia vyšetrovateľa krajského riaditeľstva Policajného zboru.

Okresná prokuratúra vo svojom rozhodnutí prezentovala námietky sťažovateľa, podľa ktorého si dotknutá spoločnosť v postavení prednostného veriteľa pri vykonaní dražby nemala právo ponechať celkový výťažok z dražby, ale len sumu do výšky pohľadávok ku dňu podpisu zmluvy o postúpení pohľadávok, na základe ktorej získala pohľadávky od postupcu (pôvodného veriteľa zo zmlúv o úveroch poskytnutých dlžníkovi).

Okresná prokuratúra vo vzťahu k argumentácii sťažovateľa, s ktorou sa nestotožnila, dôvodila, že dotknutá spoločnosť z titulu zmluvy o postúpení pohľadávok ako postupník vstúpila do postavenia postupcu, a teda ex lege do subjektívnych práv, ktoré boli predmetom postúpenia a viazali sa na pohľadávku (príslušenstvo pohľadávky, práva vyplývajúce zo zabezpečenia záväzku, právo na uplatnenie a vymáhanie pohľadávky).

V nadväznosti na to okresná prokuratúra konštatovala, že dotknutá spoločnosť v postavení postupcu v uvedenom rozsahu mala právo vyhlásiť okamžitú splatnosť úverov,

keďže boli na to splnené podmienky v zmysle úverových zmlúv, z čoho vyplývalo jej právo žiadať úhradu všetkých splatných neuhradených úverových splátok.

V závere tak okresná prokuratúra konštatovala, že k naplneniu znakov skutkovej podstaty trestného činu sprenevery podľa § 213 ods. 1 a ods. 4 písm. a) Trestného zákona nedošlo, pretože z výťažku dražby dotknutá spoločnosť uspokojila svoje pohľadávky nadobudnuté v súlade so zákonom, a to v oprávnenej výške, kde výťažok nepostačoval ani na uspokojenie jej pohľadávok v plnej výške, a preto nebolo možné uspokojiť ďalších oprávnených veriteľov dlžníka.

Ústavný súd je toho názoru, že okresná prokuratúra vo svojom uznesení venovala trestnému oznámeniu sťažovateľa náležitú pozornosť a tvrdenia v ňom obsiahnuté konfrontovala s logickou interpretáciou dotknutej právnej úpravy, ktorá sa nevyznačuje nijakým zjavným excesom signalizujúcim popretie jej zmyslu či účelu, ale práve naopak, zodpovedá ustálenej judikačnej praxi (ustanovenia Občianskeho kódexu o postúpení pohľadávok, konkrétne ustanovenie § 524 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov, podľa ktorého „S postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.“).

Ústavný súd tak dospel k záveru, že účinky uplatnenej právomoci vo veci konajúcej okresnej prokuratúry v danom prípade sú zlučiteľné s obsahom sťažovateľom označeného čl. 46 ods. 1 ústavy, preto sťažnosť v označenej časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na všetky uvedené závery rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. septembra 2016